

Motion

Umeå kommun måste bidra till att lagföra återvändande IS-terrorister

Sverige kan redan i dag lagföra IS-anhängare. Enligt internationell rätt har vi dessutom en skyldighet att göra det. Stockholms stad har t.ex. initierat ett samarbete med Sveriges krigsbrottsinstitutioner så att de som återvänder från IS kan dömas. Umeå kommun borde göra detsamma.

I media har vi kunnat ta del av nyheten rapporterar att Umeå kan räkna med att få ta emot återvändande IS-terrorister. Enligt rapporter i lokalmedia finns det redan personer som återvänt från Syrien till Umeå. Enligt en lista som offentliggjorts från Säkerhetspolisen med 41 kommuner, finns Umeå kommun uppräknade. Dessa kommuner bjuds särskilt in för att diskutera och informeras om hur man ska hantera dessa återvändande terrorister.

Sverige står i dag som enda land i EU utan begränsning eller förbud vad gäller medlemskap i terrororganisationer. Sverige är även det land i Europa, efter Belgien, varifrån flest personer i förhållande till folkmängd har anslutit sig till IS.

Men trots regeringens oförmåga att få nödvändig lagstiftning på plats finns internationell rätt som kan och bör tillämpas. Enligt Genèvekonventionen och Romstadgan har Sverige en skyldighet att spåra upp, utreda och medverka till att de som har begått krigsförbrytelser, folkmord och brott mot mänskligheten lagförs. Alla stater har rätt att ställa de som misstänks för dessa brott till svars oavsett var brotten har begåtts eller av vem. Till brott mot mänskligheten räknas bland annat mord, förslavning, tortyr, våldtäkt och andra liknande handlingar som uppsåtligt förorsakat svårt lidande, svår kroppslig skada eller svårt själsligt men. IS brott kan därmed utredas och lagföras i Sverige.

Sveriges specialinstitutioner för krigsbrott, Riksenheten för internationell och organiserad brottslighet vid Åklagarmyndigheten och Krigsbrottskommissionen vid Polismyndigheten, har både befogenhet och förmåga att agera. Men de har hittills hindrats av bristande information om individerna i fråga, vilket gjort att förundersökningar inte kunnat inledas.

Umeå kommun borde, likt Stockholms stad, tillse att kommunens samtliga verksamheter delar vidare information på individnivå i så stor omfattning som sekretesslagstiftningen medger. Bland annat genom att ge instruktion till ansvarig förvaltning om att sekretessbrytande verktyg alltid ska användas och att information alltid ska delas till polisen vid misstanke om att dessa brott har begåtts. Sekretess får brytas när personer som fyllt 20 år kan misstänkas ha begått brott som motsvarar minst ett års fängelse. Folkmord, grov krigsförbrytelse och brott mot mänskligheten ger fängelse från fyra år upp till livstid. Det skulle därmed kunna gälla misstänkta IS-anhängare.

Socialtjänsten ska inte agera säkerhetspolis och kan aldrig överta polisens uppgifter, men för att säkerställa att information om terror- och krigsbrott kommer polisen och Åklagarmyndigheten till del behövs ett nära samarbete. Umeå kommun borde påbörja ett arbete med tydliga instruktioner och rutiner för i vilka fall sekretessen ska brytas.

Utredningsarbetet kommer sedan att utföras av polisen och Säkerhetspolisen tillsammans med andra EU-länder samt rättsvårdande myndigheter i Mellanöstern. Umeå kommun ska göra allt för att de som bidragit till, eller på annat sätt understött IS skräckvälde, ska lagföras och hindras att begå nya brott eller sprida hat.

Detta arbetssätt uppmuntras också av den svenska regeringen, som välkomnar om fler kommuner följer Stockholms exempel.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar undertecknade att kommunfullmäktige beslutar

Att Umeå kommun ansluter sig till den ovan beskrivna Stockholmsmodellen när det gäller att hantera misstänkta IS-terrorister.

Umeå 2019-05-27

Anders Ågren
Kommunalråd, M

Igor Jonsson,
Kommunfullmäktigeledamot, M